

STANOVISKO

Ministerstva životního prostředí

podle § 10g zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí
a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů
na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů

k návrhu koncepce

„Politika ochrany klimatu v ČR“

Předkladatel

a zpracovatel koncepce: Ministerstvo životního prostředí ČR,
Vršovická 1442/65
100 10 Praha 10

Zpracovatelé posouzení: Ing. Vladimír Zdražil, Ph.D., Integra Consulting s.r.o.
(autorizovaná osoba dle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů
na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů,
č. j. 5920/946/OPV/93, prodloužení autorizace č. j. 47889/ENV/06,
99258/ENV/11)

Ing. Zdeněk Keken, Ph.D., Integra Consulting s.r.o.

doc. Ing. Petr Máca, Ph.D., Fakulta životního prostředí České
zemědělské univerzity (ČZU) v Praze

doc. Ing. Martin Hanel, Ph.D., Fakulta životního prostředí ČZU
v Praze

Mgr. Stanislav Mudra, Seeb engineering s.r.o.
(držitel autorizace podle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, č. j. 630/66/05, prodloužení autorizace č. j. 11074/ENV/10, 9776/ENV/15)

Ing. Jiří Dusík, Integra Consulting s.r.o.

Mgr. Michal Musil, Integra Consulting s.r.o.

Stručný popis koncepce:

Politika ochrany klimatu v ČR (dále také jen „Politika“) je koncepcí určující základní a indikativní cíle ČR v oblasti ochrany klimatu v horizontu do roku 2050, a představuje tak dlouhodobou strategii nízkouhlíkového rozvoje ČR. Politika zároveň stanovuje strategii vedoucí k nákladově efektivnímu dosažení zvolených cílů. Politika je navržena jako proaktivní, a proto v dotčených oblastech, tj. zejména energetiky, konečné spotřeby energie, dopravy, průmyslu, zemědělství a lesnictví, nakládání s odpady, vědy a výzkumu a dobrovolných nástrojů, definuje konkrétní opatření a nástroje pro postupné snižování emisí skleníkových plynů s ohledem na ekonomicky využitelný potenciál.

Účelem Politiky je navrhnout efektivní a účinná opatření, včetně jejich příspěvku ke snižování emisí skleníkových plynů do roku 2030 a popsat trajektorie, které by směřovaly k přechodu na nízkouhlíkovou ekonomiku do roku 2050.

Politika nenahrazuje jiné sektorové národní politiky a strategie, ale vhodně je doplňuje a rozvíjí. Cílovým stavem by mělo být přirozené zahrnutí kritérií ochrany klimatu, tj. mitigace a adaptace na negativní dopady změny klimatu do všech národních a regionálních strategií a rozhodovacích procesů, zejména v oblasti financování investic.

Hlavním cílem Politiky je stanovit vhodný mix nákladově efektivních opatření a nástrojů v klíkových sektorech, které povedou k dosažení cílů ČR v oblasti snižování emisí skleníkových plynů následovně:

- snížit emise ČR do roku 2020 alespoň o 32 Mt CO₂ekv. v porovnání s rokem 2005
- snížit emise ČR do roku 2030 alespoň o 44 Mt CO₂ekv. v porovnání s rokem 2005
- směřovat k indikativní úrovni 70 Mt CO₂ekv. vypouštěných emisí v roce 2040
- směřovat k indikativní úrovni 39 Mt CO₂ekv. vypouštěných emisí v roce 2050

Průběh posuzování:

Oznámení koncepce Politika ochrany klimatu v ČR zpracované dle přílohy č. 7 k zákonu č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „zákon o posuzování vlivů na životní prostředí“) bylo příslušnému úřadu, Ministerstvu životního prostředí (dále též jen „MŽP“), předloženo dne 14. 7. 2016. Po kontrole náležitostí bylo rozesláno k vyjádření dotčeným správním úřadům a dotčeným územním samosprávným celkům

a dále zveřejněno v Informačním systému SEA na internetových stránkách http://portal.cenia.cz/eiasea/view/SEA100_koncepce, kód koncepce MZP241K.

Zjišťovací řízení k předmětné koncepci bylo zahájeno dne 28. 7. 2016 zveřejněním informace o oznámení koncepce a o tom, kdy a kde je možno do něj nahlížet, na úřední desce posledního kraje. Informace byla rovněž zveřejněna v Informačním systému SEA a zaslána dotčeným územním samosprávným celkům pro zveřejnění na úředních deskách a dotčeným správním úřadům. Zjišťovací řízení bylo ukončeno dne 1. 9. 2016 vydáním závěru zjišťovacího řízení (č. j. 57507/ENV/16).

Návrh koncepce včetně vyhodnocení vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví (dále též jen „vyhodnocení SEA“) byl MŽP předložen dne 15. 11. 2016 a po kontrole náležitostí byl rozeslán ke zveřejnění podle § 16 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí. Veřejné projednání návrhu koncepce včetně vyhodnocení SEA se konalo v souladu se zákonem o posuzování vlivů na životní prostředí v zasedací místnosti č. 900 Ministerstva životního prostředí dne 16. 12. 2016. Zápis z veřejného projednání obdrželo MŽP dne 19. 12. 2016. Vypořádání doručených připomínek, které je jedním z nezbytných podkladů pro vydání stanoviska podle § 10g zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, obdrželo MŽP od předkladatele koncepce dne 11. 1. 2017.

Stručný popis posuzování:

Vyhodnocení SEA bylo zpracováno v souladu se zákonem o posuzování vlivů na životní prostředí, v rozsahu přílohy č. 9 k tomuto zákonu, která stanoví náležitosti vyhodnocení koncepce z hlediska vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví, a dle požadavků na jeho rozsah a obsah uvedených v závěru zjišťovacího řízení vydaného podle § 10d zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.

Pro zhodnocení možných významných vlivů Politiky na životní prostředí byly definovány jednotlivé složky životního prostředí, které byly brány jako kritéria pro určení míry potenciálního dopadu. Konkrétně byly hodnoceny možné vlivy na:

- ovzduší,
- klima,
- vodu,
- horninové prostředí a půdu,
- faunu, flóru a ekosystémy,
- lesy a zemědělské kultury,
- krajinu včetně synergických a kumulativních vlivů,
- zdraví a pohodu obyvatel,
- historické a kulturní hodnoty,
- environmentální vzdělávání, výchovu a osvětu,
- funkční využití území,
- využívání energetických a surovinových zdrojů.

Jelikož některé příslušné orgány ochrany přírody nevyloučily významný vliv na celistvost a integritu lokalit soustavy NATURA 2000, bylo zpracováno i hodnocení vlivů koncepce na evropsky významné lokality (dále jen „EVL“) a ptačí oblasti (dále jen „PO“) soustavy NATURA 2000 a na stav jejich ochrany (tzv. naturové hodnocení) podle § 45i

zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně přírody a krajiny“).

Podkladem pro vydání tohoto stanoviska byly kromě vyhodnocení SEA také vyjádření k němu podaná a výsledky veřejného projednání.

Závěry posuzování:

Z provedeného vyhodnocení SEA vyplývá, že vliv žádného navrhovaného opatření nebyl shledán jako významně negativní, tudíž takový, který by bránil realizaci koncepce. Politiku lze proto z hlediska možných negativních vlivů na životní prostředí hodnotit jako přijatelnou.

Výsledkem naturového hodnocení je zjištění, že koncepce „Politika ochrany klimatu v ČR“ nebude mít významný negativní vliv na jednotlivé EVL ani PO vymezené na území České republiky ani na celistvost a integritu soustavy NATURA 2000 z hlediska cílů ochrany ve smyslu Směrnice Rady 92/43/EHS a zákona o ochraně přírody a krajiny. Koncepce zároveň nebude mít významný negativní vliv na jednotlivé EVL a PO vymezené mimo území České republiky. Podmínkou realizace konkrétních záměrů naplňujících cíle a opatření Politiky je jejich posouzení dle § 45h a § 45i zákona o ochraně přírody a krajiny.

V rámci posouzení vlivů na veřejné zdraví nebyl identifikován žádný významný negativní vliv na veřejné zdraví. Realizace jednotlivých politik a opatření navržených Politikou v kombinaci s opatřeními navrhovanými ve Střednědobé strategii (do roku 2020) zlepšení kvality ovzduší v České republice, Národním programem snižování emisí v ČR a Strategii přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR bude směřovat ke snížení imisního zatížení obyvatel, a tak bude mít určitý pozitivní vliv na veřejné zdraví.

Ministerstvo životního prostředí jako příslušný úřad podle § 21 písm. d) zákona o posuzování vlivů na životní prostředí na základě návrhu koncepce včetně vyhodnocení SEA, vyjádření k němu podaných a veřejného projednání vydává postupem podle § 10g tohoto zákona z hlediska přijatelnosti vlivů na životní prostředí:

SOUHLASNÉ STANOVISKO

k návrhu koncepce

„Politika ochrany klimatu v ČR“

a stanoví podle § 10g odst. 2 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí následující požadavky, kterými budou zároveň zajištěny minimální možné dopady realizace Politiky ochrany klimatu v ČR na životní prostředí a veřejné zdraví.

Část A. Požadavky z hlediska vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví:

- 1) Při realizaci koncepce, tj. při přípravě a realizaci jednotlivých projektů a aktivit, jež budou naplňovat navrhované cíle a opatření předmětné koncepce, uplatňovat kritéria pro výběr projektů dle kapitoly 11 vyhodnocení SEA.
- 2) Pro přesun části přepravních výkonů nákladní dopravy ze silnic na železnici je nutné zajištění provázanosti dopravních a územně plánovacích opatření v národních, regionálních a lokálních koncepcích a podpory zavádění multimodálních a inteligentních dopravních systémů.
- 3) V případě budování nové infrastruktury a posilování železničních koridorů předcházet a bránit negativním vlivům na životní prostředí a lidské zdraví vhodnými přírodě blízkými či technickými řešeními (např. zajistit dostatečnými a vhodnými protihlukovými opatřeními dodržení hlukových limitů v dotčeném území) a minimalizovat zábor půd.
- 4) S rostoucí mírou přesunu dopravních výkonů ze silniční na železniční dopravu je nutné úměrně nárůstům zavádět monitoring dopadů navýšených železničních dopravních výkonů na životní prostředí (hluk, tuhé znečišťující látky, bariérový efekt apod.).
- 5) V rámci naplňování opatření 1D) *Podpora prioritní realizace opatření ke snížení energetické náročnosti v sektoru energetiky a průmyslu* je nutné provázání s nejlepšími dostupnými technikami pro dané sektory a instalovaná zařízení.
- 6) Podporu využívání obnovitelných zdrojů při výrobě elektrické energie a tepla zaměřit především na mikroaplikace a instalace na rodinných a bytových domech či jiných pevných konstrukcích budov.
- 7) V případě podpory a realizace (malých) vodních elektráren předcházet a zabránit narušování kontinuity vodních toků a vodních společenstev.
- 8) V rámci podpory bioplynových stanic upřednostňovat záměry nepřesahující únosnou kapacitu území, zejména z hlediska dopravních nároků (vyloučení dopravy na dlouhé vzdálenosti), kvality ovzduší a ochrany půdy a preferovat zpracování posklizňových zbytků či využívání biologické složky komunálního odpadu před cíleným pěstováním tzv. energetických plodin, které je jednou z příčin degradace půdy.
- 9) Při rozhodování o aplikaci obnovitelných zdrojů energie přihlížet také k dopadům na kvalitu ovzduší (před realizací zohlednit i emise vznikající při pěstování energetických plodin a jejich zpracování).
- 10) Projekty výstavby větrných elektráren podrobit procesu hodnocení vlivu záměru na krajinný ráz, pokud může být v daném případě zasažen.
- 11) Nové bioplynové stanice, solární panely či větrné elektrárny lokalizovat mimo zemědělskou půdu nacházející se v I. a II. třídě ochrany zemědělského půdního fondu (ZPF). Při nevyhnutelném záboru půdy preferovat méně kvalitní půdy s nižší třídou ochrany ZPF. Skrytou ornici prioritně využít pro zemědělské účely, v případě méně kvalitních půd např. pro terénní úpravy stavebních pozemků.
- 12) Opatření zaměřená na snižování energetické náročnosti, zejména zateplování budov provádět pouze odborným způsobem, který nesnižuje úroveň městské

biodiverzity a nedochází v jeho důsledku k usmrcování a ztrátě biotopu pro ptáky či netopýry.

- 13) Využívání nepůvodních a nově vyšlechtěných druhů a odrůd v lesnictví a zemědělství povolit pouze v případě jednoznačného prokázání, že nedojde k jejich nekontrolovatelnému šíření či k narušení genofundu volně rostoucích druhů.
- 14) Zajistit a zveřejnit opatření pro sledování a rozbor vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví dle § 10h zákona o posuzování vlivů na životní prostředí. Sledovat vývoj kvality životního prostředí v dotčeném území na základě monitorovacích ukazatelů uvedených kapitole 9 vyhodnocení SEA. V pravidelných intervalech vyhodnocovat vliv implementace Politiky včetně vlivů na životní prostředí se zveřejňováním souhrnné zprávy. V případě zjištění významných negativních vlivů na životní prostředí provádět průběžnou aktualizaci této koncepce a dodržovat další povinnosti vyplývající z výše uvedeného ustanovení.
- 15) Předkladatel koncepce zveřejní na svých internetových stránkách vypořádání veškerých došlých vyjádření a připomínek, a to jak k návrhu koncepce, tak i k jejímu vyhodnocení a zveřejní schválenou koncepci. Dále zpracuje odůvodnění (tzv. prohlášení) podle ustanovení § 10g odst. 4 věty druhé zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.

Část B. Požadavky z hlediska vlivů na lokality soustavy NATURA 2000:

- 1) Konkrétní záměry naplňující cíle a opatření Politiky ochrany klimatu v ČR musí být před jejich povolením a realizací posouzeny podle § 45h a § 45i zákona o ochraně přírody a krajiny.
- 2) Veškeré aktivity a opatření navrhované Politikou musí být realizovány s respektováním integrity a územní ochrany EVL a PO soustavy NATURA 2000 a nesmí vést k poškození či zhoršení stavu předmětů ochrany těchto území. V rámci přípravy jednotlivých opatření, která se mohou dotýkat zájmů ochrany přírody a krajiny, postupovat v součinnosti s orgány ochrany přírody.

Toto stanovisko není závazným stanoviskem ani rozhodnutím vydaným ve správním řízení a nelze se proti němu odvolat.

Ministerstvo životního prostředí upozorňuje na povinnost schvalujícího orgánu postupovat podle § 10g odst. 4 a 5 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.

Mgr. Evžen DOLEŽAL v. r.

*ředitel odboru
posuzování vlivů na životní prostředí
a integrované prevence*